

บทที่ 5

ลักษณะความต้องการในตลาดอุตสาหกรรม

แนวคิด

ความต้องการในตลาดอุตสาหกรรมมีลักษณะที่แตกต่างไปจากความต้องการในตลาดอุปโภคบริโภค โดยความต้องการในตลาดอุตสาหกรรมจะมีลักษณะความต้องการที่ต่อเนื่องจากความต้องการในตลาดอุปโภคบริโภค ความต้องการมีลักษณะไม่ยืดหยุ่นกล่าวคือแม้ว่าราคาสินค้าจะเปลี่ยนแปลงแต่ความต้องการยังคงที่หรือถ้าจะเปลี่ยนแปลงก็เป็นเพียงเล็กน้อย ความต้องการในตลาดอุตสาหกรรมยังมีลักษณะผูกพันในแง่ที่ว่าเมื่อราคามีการเปลี่ยนแปลง ผู้ซื้อจะหยุดพิจารณาว่าราคาจะมีการเปลี่ยนแปลงต่อไปอีกหรือไม่ แล้วจึงจะพิจารณาตัดสินใจซื้อต่อไป นอกจากนี้ในตลาดอุตสาหกรรมยังมีลักษณะความต้องการอุปถัมภ์ที่เน้นทางด้านคุณภาพ การบริการและราคา

เนื้อหาหลัก ลักษณะความต้องการในตลาดอุตสาหกรรมประกอบด้วย

1. ความต้องการทั่วไป
2. ความต้องการอุปถัมภ์

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

หลังจากศึกษาบทที่ 5 แล้ว นักศึกษาสามารถ

1. อธิบายความต้องการในลักษณะต่อเนื่องได้
2. อธิบายความต้องการไม่ยืดหยุ่นได้
3. อธิบายความต้องการยืดหยุ่นผูกพันได้
4. อธิบายความต้องการอุปถัมภ์ในด้านคุณภาพ บริการและราคาได้

บทที่ 5

ลักษณะความต้องการในตลาดอุตสาหกรรม

ลักษณะความต้องการในตลาดอุปโภคบริโภคกับตลาดอุตสาหกรรมจะมีความแตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องมาจากความแตกต่างของผู้ซื้อในตลาดทั้งสองนั่นเอง เพื่อให้เข้าใจลักษณะความต้องการของตลาดอุตสาหกรรมจะยกให้เห็นถึงสาระสำคัญดังนี้

1. ความต้องการทั่วไป

ความต้องการทั่วไปในตลาดอุตสาหกรรมจะกล่าวถึงความต้องการทั้งหมดในท้องตลาด โดยจะพิจารณาถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อธุรกิจด้านอุตสาหกรรม

1.1 ความต้องการเป็นลักษณะต่อเนื่อง (Derived Demand)

การตลาดอุตสาหกรรมไม่มีความมุ่งหมายที่จะสนองความพอใจส่วนตัว แต่ที่จะเป็นการสนองความต้องการของตลาดอุปโภคบริโภค โดยที่การซื้อของผู้บริโภคคนสุดท้ายจะเป็นตัวชี้หรือกำหนดปริมาณการผลิตของผู้ใช้ทางอุตสาหกรรม กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือความต้องการในสินค้าอุตสาหกรรมเป็นลักษณะต่อเนื่องมาจากความต้องการในสินค้าอุปโภคบริโภค ยกตัวอย่างเช่น ความต้องการเหล็กกล้าก็เป็นความต้องการที่สืบเนื่องมาจากความต้องการของผู้บริโภคทางด้านรถยนต์หรือตู้เย็นส่วนหนึ่ง มาจากความต้องการของอุปกรณ์เครื่องจักรต่าง ๆ ที่จะใช้ผลิตสินค้าอื่น ๆ (เช่น ถูมือ เสื้อผ้า เป็นต้น) ส่วนหนึ่ง และยังมีมาจากความต้องการส่วนอื่น ๆ อีกมาก จากตัวอย่างนี้เห็นได้ว่าความต้องการเหล็กกล้าจะต้องคาดคะเนยอดการผลิตให้ตรงตามความต้องการที่ต่อเนื่องมาจากตลาดอุปโภคบริโภค ในกรณีที่โรงงานซื้อเครื่องจักรเพื่อนำมาใช้เป็นหลักในการผลิต ผู้บริหารก็ต้องคาดคะเนความต้องการของท้องตลาดในระยะยาว

ลักษณะของความต้องการต่อเนื่องจะมีส่วนทำให้ผู้ผลิตใช้จ่ายเงินและส่งเสริมการตลาดของสินค้าที่ผลิตขึ้นมา ยกตัวอย่างเช่น ผู้ผลิตขวดเบียร์จะพยายามร่วมมือในการโฆษณา กับผู้ผลิตเบียร์ เพื่อจะชักจูงให้พ่อค้าหรือผู้ดื่มเบียร์ซื้อเบียร์เพิ่มขึ้น ซึ่งจะมีผลทำให้ขวดเบียร์ที่ผลิตจากโรงงานขายได้เพิ่มขึ้น

การวางแผนทางตลาดระยะยาวและการพยากรณ์ความต้องการของผู้บริโภคที่ถูกต้องเป็นสิ่งที่สำคัญสำหรับผู้ผลิตสินค้าอุตสาหกรรม บริษัทที่ผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้าจะต้องพยากรณ์

ความเคลื่อนไหวของประชาชนล่วงหน้าหลาย ๆ ปี เพื่อจะเป็นประโยชน์ในด้านการผลิตและการตลาดจนทางด้านการเงิน

1.2 ความต้องการไม่ยืดหยุ่น (Inelastic Demand)

ลักษณะสำคัญประการหนึ่งของตลาดอุตสาหกรรมก็คือ ความต้องการในสินค้าอุตสาหกรรมหลายประเภทจะไม่ยืดหยุ่น กล่าวคือความต้องการในสินค้าค่อนข้างจะคงที่หรือเคลื่อนไหวเพียงเล็กน้อยต่อการเปลี่ยนแปลงในระดับราคา หมายความว่าแม้ระดับราคาของสินค้าจะเพิ่มหรือลดลงก็ตาม ผู้ซื้อหรือผู้ใช้ทางอุตสาหกรรมก็ยังมีความต้องการคงที่หรืออาจจะเปลี่ยนแปลงเพียงเล็กน้อย (ซึ่งจะแตกต่างไปจากความต้องการของสินค้าอุปโภคบริโภคที่จะเปลี่ยนแปลงไปตามระดับราคาอย่างมาก) ตัวอย่างที่จะกล่าวถึงเกี่ยวกับความต้องการไม่ยืดหยุ่นได้แก่

ก. เครื่องจักรต่าง ๆ ความต้องการเครื่องจักรจะไม่ได้รับผลกระทบจากการที่ราคาเครื่องจักรเปลี่ยนแปลงไป ถึงแม้ว่าราคาของเครื่องจักรจะสูงก็ตาม แต่ความต้องการเครื่องจักรก็ยังคงเดิม ทั้งนี้เพราะว่า ค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติงานและค่าบำรุงรักษาเครื่องจักรดังกล่าวสะดวกต่อการปรับตัวให้เข้ากับปริมาณการผลิตที่เพิ่มสูงขึ้น และขณะเดียวกันเครื่องจักรก็สามารถจะเร่งการผลิตในตัวเองได้

ข. วัตถุดิบวัสดุที่เป็นส่วนประกอบและส่วนประกอบ ที่จะนำมาใช้ในการผลิตหรือเข้ามามีส่วนในการผลิตโดยคำนึงถึงคุณภาพเป็นเกณฑ์ จะเห็นได้ว่าราคาที่เปลี่ยนแปลงไป จะไม่มีผลต่อความต้องการเท่าไรนัก กล่าวคือผู้ผลิตหรือผู้ใช้ทางอุตสาหกรรมยังมีความต้องการเท่าเดิม แม้ว่าราคาของวัตถุดิบ วัสดุที่เป็นส่วนประกอบหรือส่วนประกอบจะเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม หรือถ้าจะเปลี่ยนแปลงก็เป็นปริมาณเล็กน้อย เหตุผลที่สนับสนุนพฤติกรรมดังกล่าวก็คือ วัตถุดิบ วัสดุที่เป็นส่วนประกอบหรือส่วนประกอบที่มีราคาต่ำนั้นจะมีคุณภาพไม่ดีเท่าที่ควร ทำให้สินค้าที่ผลิตออกไปมีคุณภาพไม่ดีตามไปด้วย (หมายเหตุ : สินค้าที่มีราคาสูงคุณภาพย่อมจะดีด้วย โดยยกเว้นกรณีของการตั้งราคาโดยใช้หลักจิตวิทยาที่ว่า ราคาสูงจะทำให้คนคิดว่าคุณภาพจะดี ทั้ง ๆ ที่ราคานั้นสูงกว่าคุณภาพที่ควรจะเป็น)

1.3 ความยืดหยุ่นผกผัน (Reverse Elasticity)

ในช่วงระยะสั้นความต้องการของตลาดอุตสาหกรรมจะเป็นลักษณะผกผัน ซึ่งลักษณะดังกล่าวนี้แตกต่างไปจากความต้องการในตลาดอุปโภคบริโภค กล่าวคือในตลาดอุปโภคบริโภคเมื่อราคาของสินค้าชนิดหนึ่งเพิ่มขึ้น ความต้องการสินค้าก็จะลดลง แต่ในตลาดอุตสาหกรรมจะมีลักษณะผกผันตรงกันข้าม (โดยเฉพาะพวกวัตถุดิบ) เมื่อสินค้าอุตสาหกรรมมีราคาสูงขึ้น ผู้ซื้อหรือผู้ใช้ทางอุตสาหกรรมจะพิจารณาว่า ราคาสินค้าจะสูงขึ้นอีกหรือไม่ ถ้าคิดว่าจะสูงขึ้น

อีกก็จะรีบซื้อ (ในปริมาณที่คงเดิมหรือมากขึ้น แต่จะไม่ซื้อน้อยลงเหมือนอย่างตลาดอุปโภคบริโภค) เพราะกลัวว่าราคาจะสูงขึ้นไปอีก

ในทางตรงกันข้ามถ้าราคาสินค้าในตลาดอุปโภคบริโภคลดลง ความต้องการสินค้าก็จะเพิ่มขึ้น แต่ในตลาดอุตสาหกรรมเมื่อราคาสินค้าลดลง ผู้ใช้ทางอุตสาหกรรมก็จะพิจารณาว่าราคาจะลดลงอีกหรือไม่ ถ้าคิดว่าจะลดลงอีกก็จะยังไม่ซื้อ เพราะกลัวว่าถ้ารีบซื้อไปแล้วจะเป็นการเสียเปรียบในแง่ที่ว่าซื้อสินค้าในราคาที่สูง

ในช่วงระยะยาว ความต้องการของตลาดอุตสาหกรรมจะเป็นลักษณะเดียวกับตลาดอุปโภคบริโภคกล่าวคือ เมื่อระดับราคาของสินค้าอุตสาหกรรมลดลงก็จะมีผลทำให้ต้นทุนในการผลิตลดลง เช่น วัตถุดิบที่ใช้ในการผลิต เมื่อต้นทุนในการผลิตลดลงย่อมจะทำให้ราคาสินค้าลดลงได้ ทำให้ขายสินค้าได้เพิ่มขึ้น อันเป็นผลทำให้มีความต้องการวัตถุดิบดังกล่าวเพิ่มขึ้น จึงพูดได้ว่า เมื่อราคาวัตถุดิบลดลงมีผลทำให้ผู้ใช้ทางอุตสาหกรรมซื้อเพิ่มขึ้น

ในทางตรงกันข้าม ถ้าราคาสินค้าอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้นจะมีผลทำให้ต้นทุนในการผลิตสูงขึ้น การกำหนดสินค้าที่ผลิตออกมาจึงต้องสูงขึ้น อาจทำให้ขายสินค้าได้น้อย จึงส่งผลให้ผู้ใช้ทางอุตสาหกรรมซื้อสินค้าชนิดนั้นน้อยลง และขณะเดียวกันก็จะมองหาสินค้าอย่างอื่นที่จะเข้ามาทดแทนสินค้าดังกล่าว ยกตัวอย่างเช่น เมื่อราคาเหล็กกล้าสูงขึ้น ก็จะทำให้ผู้ใช้ทางอุตสาหกรรมสินค้าพวกอลูมิเนียมหรือพลาสติกที่มีราคาถูกลงกว่ามาแทน

2. ความต้องการอุปถัมภ์ (Patronage Demand)

ความต้องการอุปถัมภ์เป็นความต้องการที่จะให้ผู้ซื้อมาซื้อสินค้าเป็นประจำ ซึ่งเข้าลักษณะที่ว่าผู้ซื้อเป็นผู้อุปถัมภ์กิจการของผู้ขาย แต่การที่จะให้ผู้ซื้อมาอุปถัมภ์กิจการได้ก็จะต้องการตัวดึงดูดใจผู้ซื้อ เพราะผู้ซื้อจะเป็นผู้ที่พิจารณาถึงผลประโยชน์ที่จะได้รับ เพื่อเข้าใจในเรื่องนี้เราจะศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความต้องการอุปถัมภ์

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความต้องการอุปถัมภ์ในตลาดอุตสาหกรรมจะประกอบไปด้วย คุณภาพ บริการและราคา

2.1 คุณภาพ

ปกติผู้ซื้อหรือผู้ใช้ทางอุตสาหกรรมจะซื้อสินค้าตรงกับความต้องการ เพื่อที่รักษาระดับคุณภาพของสินค้าที่ผลิตออกมา ผู้ซื้อจะไม่ยอมซื้อสินค้าที่มีคุณภาพต่ำกว่าที่ต้องการ แม้ว่าจะราคาถูกกว่าปกติก็ตาม เพราะสินค้าที่ผลิตออกมาจะมีคุณภาพต่ำไปด้วย ในทางตรงกันข้ามผู้ซื้อก็ไม่ต้องการจะซื้อสินค้าที่มีคุณภาพสูงกว่าความต้องการ เพราะว่าสินค้าที่มีคุณภาพสูงราคาก็ย่อมจะสูงตามไปด้วย ซึ่งผู้ซื้อไม่เต็มใจจะจ่ายเงินส่วนนั้น (เรายอมรับในหลักที่ว่า สินค้าที่มีคุณภาพ

สูงเท่าไร ก็ยิ่งจะมีราคาสูงเท่านั้น เพราะการที่สินค้าจะมีคุณภาพดีได้นั้นจะต้องเสียค่าใช้จ่ายในพัฒนาและผลิต)

แต่อย่างไรก็ตาม ในกรณีของคุณภาพเครื่องจักรที่ดีที่จะเพิ่มอายุใช้งานได้ย่อมจะเป็นสิ่งดึงดูดใจในการซื้อ เพราะว่าอายุการใช้งานที่ยาวนานเท่าไรก็จะช่วยลดค่าเสื่อมประจำปีของเครื่องจักรได้ ยกตัวอย่างเช่น เครื่องจักรแบบ ก. มีราคา 100,000 บาท มีอายุการใช้งาน 10 ปี เพราะฉะนั้นค่าเสื่อมราคาต่อปี = $\frac{100,000}{10} = 10,000$ บาท เครื่องจักรแบบ ข. (เครื่องจักรชนิดเดียวกันกับเครื่องจักรแบบ ก.) มีราคา 120,000 บาท มีอายุการใช้งาน 15 ปี เพราะฉะนั้นค่าเสื่อมราคา ต่อปี = $\frac{120,000}{15} = 8,000$ บาท เห็นได้ว่าเครื่องจักรแบบ ข. จะมีค่าเสื่อมน้อยกว่าแบบ ก.

15

สิ่งสำคัญเรื่องคุณภาพก็คือ ความแน่นอนของคุณภาพ (Consistency in Quality) ความแน่นอนของคุณภาพ (โดยเฉพาะวัตถุดิบ) จะช่วยลดระดับสินค้าคงคลังของผู้ซื้อหรือผู้ใช้ทางอุตสาหกรรมได้ ทั้งนี้เนื่องจาก ผู้ซื้อไม่ต้องเก็บตุนสินค้าคงคลังไว้เผื่อสำหรับชดเชยกับสินค้าที่ไม่ได้คุณภาพ ยกตัวอย่างเช่น ผู้ใช้ทางอุตสาหกรรมสั่งซื้อวัตถุดิบกับผู้เสนอขายในปริมาณ 100 ตัน แต่หาว่าวัตถุดิบนั้นสามารถใช้ได้เพียง 60 ตัน ส่วนอีก 40 ตัน ไม่ได้คุณภาพดังนั้น ผู้ใช้ทางอุตสาหกรรมจะต้องสั่งซื้อวัตถุดิบมากกว่า 100 ตัน ทั้งนี้เพื่อชดเชยกับวัตถุดิบ 40 ตันที่ไม่ได้คุณภาพตามกำหนด ผู้ใช้อุตสาหกรรมจึงต้องเก็บตุนสินค้าคงคลังมากกว่า 100 ตัน แต่ถ้าคุณภาพของวัตถุดิบมีความแน่นอนทั้งหมดแล้วผู้ใช้ทางอุตสาหกรรมก็จะเก็บตุนวัตถุดิบไว้เพียง 100 ตัน

2.2 การบริการ

การบริการเป็นลักษณะอุปถัมภ์ที่สำคัญรองลงมาจากคุณภาพ การบริการที่สำคัญในตลาดอุตสาหกรรมได้แก่

1. การบริการทางเทคนิค สินค้าอุตสาหกรรมจำเป็นจะต้องอาศัยการบริการทางเทคนิค จึงต้องมีการใช้พนักงานขายอธิบายถึงเทคนิคต่าง ๆ ได้แก่ วิธีการใช้เครื่องจักร วิธีการรักษาเครื่องจักรให้คงทนถาวร หรืออาจจะมีการทำหนังสือคู่มือเกี่ยวกับเทคนิคในตัวสินค้า การบริการทางเทคนิคอาจจะออกมาในรูปของการฝึกอบรมพนักงานขายของคนกลางในตลาดอุตสาหกรรม โดยที่ผู้ผลิตจะส่งผู้เชี่ยวชาญไปช่วยอบรม

2. การซ่อมแซมและบำรุงรักษา การบริการในด้านการซ่อมแซมและบำรุงรักษาให้กับผู้ซื้อสินค้าไปนับว่าเป็นสิ่งจำเป็น ผู้ซื้อหรือผู้ใช้ทางอุตสาหกรรมเมื่อซื้อเครื่องจักรไปแล้วก็หวังที่จะได้รับการบริการทางด้านนี้เมื่อเครื่องจักรเกิดการขัดข้องขึ้นมา แต่ในกรณีที่ผู้ซื้อหรือผู้ใช้ทางอุตสาหกรรมมีหน่วยซ่อมแซมบำรุงรักษาเอง ผู้ผลิตหรือผู้ขายก็อาจจะให้บริการในด้านมีสินค้าคงคลังของส่วนประกอบเครื่องจักรไว้

3. ความเชื่อถือได้ การบริการลักษณะที่สามก็คือความเชื่อถือได้ ซึ่งจะเป็นหลักประกันให้กับผู้ซื้อว่าจะทำตามที่ได้ตกลงกันไว้ ความเชื่อถือได้สามารถแยกพิจารณาได้ดังนี้

3.1 ความแน่นอนของคุณภาพ เชื่อถือได้ในเรื่องของคุณภาพที่ตกลงกันไว้และในเรื่องของความแน่นอนของคุณภาพ

3.2 เวลาส่งสินค้า ความเชื่อถือได้ในเรื่องของความรวดเร็วของการส่งสินค้าให้ทันความต้องการของผู้ซื้อหรือผู้ใช้ทางอุตสาหกรรม ซึ่งมีความสำคัญต่อผู้ใช้ทางอุตสาหกรรมที่เป็นโรงงานในการผลิตอย่างต่อเนื่อง ความแน่นอนหรือความสม่ำเสมอของระยะเวลาการส่งสินค้าก็มีผลต่อการเก็บสำรองสินค้าคงคลัง โดยช่วยให้ผู้ซื้อหรือผู้ใช้ทางอุตสาหกรรมเก็บสำรองสินค้าคงคลังในระดับที่แน่นอน ยกตัวอย่างเช่น ผู้ขายขนส่งสินค้าให้ถึงผู้ใช้ทางอุตสาหกรรมใช้เวลา 3 วัน ทุกครั้งไป ดังนั้นผู้ใช้ทางอุตสาหกรรมก็จะเก็บสำรองสินค้าคงคลังไว้ 3 วันสำหรับรอสินค้าที่อยู่ในระหว่างเดินทาง แต่ถ้าผู้ขายขนส่งสินค้าโดยใช้เวลาไม่แน่นอน เช่น บางครั้ง 3 วัน บางครั้ง 5 วัน บางครั้ง 7 วัน เป็นต้น ก็จะส่งผลให้ผู้ซื้อหรือผู้ใช้ทางอุตสาหกรรมไม่สามารถเก็บสำรองสินค้าคงคลังได้คงที่ ซึ่งจะเป็นการก่อปัญหาในด้านสินค้าคงคลังแก่ผู้ใช้ทางอุตสาหกรรมและยังจะต้องเก็บสินค้าคงคลังไว้มากเพื่อป้องกันความไม่แน่นอนในการส่งสินค้า อันเป็นการเพิ่มค่าใช้จ่าย

3.3 สินค้าตรงตามจำนวน ความเชื่อถือได้ในเรื่องของสินค้าตรงตามจำนวนที่ตกลงกันไว้ ย่อมจะเอื้ออำนวยประโยชน์ให้แก่ผู้ใช้ทางอุตสาหกรรมที่จะใช้สินค้าได้ครบตามจำนวนที่ได้วางแผนไว้ ไม่ต้องคอยติดตามจำนวนสินค้าที่ยังขาดอยู่ในกรณีส่งสินค้าไม่ตรงตามจำนวน

4. การบริการการขาย การบริการการขายก็นับเป็นสิ่งจำเป็นในการให้บริการแก่ผู้ซื้อ โดยจะต้องอาศัยพนักงานขายเป็นผู้ให้บริการ สาระสำคัญที่พนักงานจะให้บริการในการขายได้แก่

4.1 ข้อมูลที่เกี่ยวกับตัวสินค้า ผู้ซื้อหรือผู้ใช้ทางอุตสาหกรรมต้องการที่จะรู้รายละเอียดต่าง ๆ ของตัวสินค้า เช่น วัสดุที่ใช้ผลิตสินค้า แบบต่าง ๆ ของสินค้า เป็นต้น

4.2 คู่แข่งขันของลูกค้า พนักงานขายจะต้องมีความรอบรู้ต่อเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการเคลื่อนไหวของคู่แข่งขันของลูกค้า เพื่อจะได้ให้ข้อมูลที่ เป็นประโยชน์แก่ลูกค้าหรือผู้ใช้ทางอุตสาหกรรม

4.3 เหตุการณ์ต่าง ๆ ได้แก่ ข้อมูลทางการค้า การพัฒนาสินค้าใหม่ ๆ การเปลี่ยนแปลงตัวบุคคล เป็นต้น ซึ่งเหตุการณ์เหล่านี้พนักงานขายสามารถจะให้แก่ลูกค้าได้

การที่พนักงานขายจะมีคุณสมบัติดังกล่าวข้างต้น จำเป็นที่จะต้องได้รับการฝึกอบรมทางด้านนี้มาเป็นอย่างดี เพื่อจะได้เอาใจลูกค้าให้เกิดความมีอุปถัมภ์แก่กิจการในภายหลัง

2.3 ระดับราคา

ระดับราคานับว่าเป็นลักษณะของความต้องการอุปถัมภ์ แต่ก็ไม่ใช่เป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุด เพราะในตลาดอุตสาหกรรมจะคำนึงถึงคุณภาพและการบริการก่อนที่จะพิจารณาถึงระดับราคา ยกตัวอย่างเช่น เครื่องจักรแบบ ก มีราคาสูงกว่าเครื่องจักรแบบ ข แต่ทว่าเครื่องจักรแบบ ก สามารถที่จะให้ประสิทธิภาพในการทำงานดีกว่าแบบ ข ถ้าเราพิจารณาทางด้านราคาแต่อย่างเดียว ก็จะทำให้ตัดสินใจซื้อเครื่องจักรแบบ ข เพราะราคาถูกกว่า ซึ่งที่จริงแล้วควรที่จะต้องพิจารณาทางด้านคุณภาพและบริการว่าเป็นที่พอใจหรือไม่ แล้วจึงจะพิจารณาด้านระดับราคาเป็นเชิงเปรียบเทียบต่อไป ในการพิจารณาเปรียบเทียบในเรื่องราคาดังนั้นจะต้องพิจารณาถึงต้นทุนที่มีความเกี่ยวข้องกัน (Relative Cost) กับสินค้านั้น ๆ เช่น ความสูญเสียในการใช้วัตถุดิบ ต้นทุนในกระบวนการผลิต การบริการ เป็นต้น เพื่อความเข้าใจยิ่งขึ้นจะยกตัวอย่างประกอบดังนี้

สมมติว่าเครื่องจักรแบบ ก มีราคา 200,000 บาท ความสูญเสียในการใช้วัตถุดิบในช่วง 10 ปี (ตามอายุของเครื่องจักร) คิดเป็นเงิน 50,000 บาท ต้นทุนในกระบวนการผลิตสำหรับเครื่องจักรแบบ ก คิดเป็นเงิน 40,000 บาท ส่วนเครื่องจักรแบบ ข มีราคา 150,000 บาท ความสูญเสียในการใช้วัตถุดิบในช่วง 10 ปี (ตามอายุของเครื่องจักร) คิดเป็นเงิน 80,000 บาท ต้นทุนในกระบวนการผลิตเท่ากับ 80,000 บาท เราจะคำนวณออกมาตามตารางข้างล่างนี้

	เครื่องจักรแบบ ก	เครื่องจักรแบบ ข
ราคาเครื่องจักร	200,000 บาท	150,000 บาท
ความสูญเสียในการใช้วัตถุดิบ	50,000 บาท	80,000 บาท
ต้นทุนในกระบวนการผลิต	<u>40,000</u> บาท	<u>80,000</u> บาท
รวมต้นทุนที่เกี่ยวข้อง	<u>290,000</u> บาท	<u>310,000</u> บาท

เห็นได้ว่าถ้าพิจารณาแต่ราคาของเครื่องจักรอย่างเดียวจะทำให้ตัดสินใจเลือกเครื่องจักรแบบ ข แต่ถ้าพิจารณาถึงต้นทุนที่เกี่ยวข้องกับเครื่องจักรจะพบว่าควร จะเลือกซื้อเครื่องจักรแบบ ก

บทสรุป

ลักษณะความต้องการในตลาดอุตสาหกรรมได้แก่

1. ความต้องการทั่วไป
2. ความต้องการอุปถัมภ์

ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับความต้องการทั่วไปในตลาดอุตสาหกรรมจะมีลักษณะที่ว่าเป็นความต้องการเนื่องจากความต้องการของผู้บริโภค กล่าวคือ โรงงานจะผลิตสินค้าได้มากน้อยเท่าไรมีความต้องการวัตถุดิบและเครื่องจักรมากน้อยเท่าไรก็ขึ้นอยู่กับผู้บริโภคมีความต้องการสินค้าจากโรงงานมากน้อยเท่าไรด้วย ความต้องการในตลาดอุตสาหกรรมมีความไม่ยืดหยุ่น กล่าวคือ แม้ว่าระดับราคาของสินค้าจะเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร ความต้องการสินค้าอุตสาหกรรมก็ยังคงเท่าเดิมหรือ ถ้าจะเปลี่ยนแปลงก็ไม่ได้เป็นอัตราส่วนเดียวกับการเปลี่ยนแปลงของราคา เช่น พวกเครื่องจักรและวัตถุดิบที่จำเป็นต่อโรงงาน นอกจากนี้ความต้องการสินค้าอุตสาหกรรมยังมีลักษณะที่ยืดหยุ่น ผกผันในระยะสั้นอีกด้วย ในขณะที่ราคาสินค้าอุตสาหกรรมสูงขึ้นผู้ซื้อจะต้องคิดว่าราคานั้นจะยังสูงขึ้นอีกหรือไม่ ถ้าสูงขึ้นผู้ซื้อก็จะรีบซื้อ เพื่อจะได้ไม่ต้องซื้อสินค้าที่สูงขึ้นในเวลาต่อมา ในกรณีที่ราคาลดลงผู้ซื้อก็จะพิจารณาว่าราคาจะลดลงอีกหรือไม่ ถ้าคิดว่าจะลดลงอีกก็จะไม่รีบซื้อในขณะนี้ แต่จะรอไปซื้อในเวลาต่อมาที่ราคาได้ลดลงไปอีกกว่าคราวก่อน

ในด้านความต้องการอุปถัมภ์นั้นจะมีปัจจัยที่ส่งผลให้ผู้ใช้อุตสาหกรรมเกิดความอุปถัมภ์ แต่ผู้ผลิต ปัจจัยเหล่านี้ได้แก่

1. คุณภาพของตัวสินค้าและความแน่นอนของคุณภาพ ซึ่งจะส่งผลถึงระดับสินค้าคงคลังของลูกค้า
2. การบริการทางด้านเทคนิค ซ่อมแซมและบำรุงรักษา ความเชื่อถือได้ (ความแน่นอนของคุณภาพ เวลาส่งสินค้า สินค้าตรงตามจำนวน) การบริการการขาย
3. ระดับราคา ในแง่ที่ว่าเมื่อคุณภาพและการบริการได้รับการพิจารณาแล้ว

คำถามท้ายบทที่ 5

อัตนัย

1. ท่านมีความเข้าใจอย่างไรต่อความต้องการเป็นลักษณะต่อเนื่องในตลาดอุตสาหกรรม อธิบาย
2. เหตุใดความต้องการในตลาดอุตสาหกรรมจึงไม่ยืดหยุ่น อธิบาย
3. จงอธิบายความต้องการยืดหยุ่นผกผัน
4. คุณภาพของสินค้ามีอิทธิพลต่อความต้องการอุปถัมภ์อย่างไร อธิบาย
5. การให้บริการในตลาดอุตสาหกรรมที่สำคัญมีอะไรบ้าง อธิบาย
6. ท่านมีความเข้าใจในเรื่องต้นทุนที่มีความเกี่ยวข้องกันของราคาสินค้าอย่างไร อธิบาย

ปรนัย

เลือกคำตอบที่ดีที่สุดเพียง 1 คำตอบ

1. การตลาดอุตสาหกรรมมีความต้องการเป็นลักษณะต่อเนื่อง หมายถึงข้อใด
 1. ผู้ใช้ทางอุตสาหกรรมมีความต้องการตลอดเวลา
 2. ตลาดผู้บริโภคมีความต้องการอย่างต่อเนื่อง
 3. ตลาดอุตสาหกรรมมีความต้องการต่อเนื่องมาจากตลาดเกษตร
 4. ตลาดอุตสาหกรรมมีความต้องการต่อเนื่องมาจากตลาดผู้บริโภค
 5. ยังสรุปไม่ได้
2. ความต้องการเครื่องจักรไม่ยืดหยุ่นหมายความว่าอะไร
 1. มีความคงที่ในด้านความต้องการ
 2. ราคาเปลี่ยนแปลงตามปริมาณ
 3. ราคาเปลี่ยนแปลงแต่ความต้องการคงที่
 4. ความต้องการไม่ยืดหยุ่นตามเทคนิค
 5. ความต้องการไม่ยืดหยุ่นตามอุปสงค์
3. ความยืดหยุ่นผกผันมีลักษณะเป็นอย่างไร
 1. เมื่อราคาลดลงจะรีบซื้อ
 2. เมื่อราคาเพิ่มขึ้นจะซื้อน้อยลง
 3. เมื่อราคาลดลงจะซื้อมากขึ้น
 4. เมื่อราคาเพิ่มขึ้นจะไม่รีบซื้อ
 5. เมื่อราคาลดลงจะพิจารณาว่าจะลดอีกหรือไม่เพื่อจะตัดสินใจซื้อ

4. ข้อใดที่จัดว่าเป็นความต้องการอุปถัมภ์ในตลาดอุตสาหกรรม
1. มีสินค้าที่มีคุณภาพ
 2. มีการบริหารการขายดี
 3. มีการบริการทางเทคนิค
 4. มีระดับราคาที่เหมาะสม
 5. ที่กล่าวมาทั้งหมด

เฉลยคำตอบปรนัย

ข้อ 1. (4) ข้อ 2. (3) ข้อ 3. (5) ข้อ 4. (5)